

Rapport

Rapport over een klacht over de regiopolitie Hollands Midden en het Openbaar Ministerie te Den Haag

Datum: 27 december 2012

Rapportnummer: 2012/206

Klacht

Ten aanzien van het Openbaar Ministerie

Verzoeker, zelf werkzaam bij de politie, klaagt over de wijze waarop het Openbaar Ministerie te Den Haag, althans de fungerend hoofdofficier van justitie N. en de zaaksofficier van justitie M., de regie heeft gevoerd over het onderzoek dat naar aanleiding van een aangifte tegen hem was ingesteld door de politie Hollands Midden. Volgens verzoeker is dit op onzorgvuldige en vooringenomen wijze gebeurd.

Ten aanzien van de politie Hollands Midden

Verzoeker klaagt erover dat de politie Hollands Midden het betreffende onderzoek niet professioneel heeft uitgevoerd. Met name klaagt verzoeker erover dat de politie Hollands Midden zich aan haar verantwoordelijkheid heeft onttrokken om zelf te zorgen voor een objectief en volledig dossier, door slechts de opdracht van het Openbaar Ministerie te Den Haag uit te voeren.

Algemeen

Verzoeker is jarenlang in een leidinggevende functie werkzaam geweest bij de politie Hollands Midden. Hij is sinds 2007 werkzaam bij de Politieacademie.

Verzoekers zoon was een geregelde bezoeker van een uitgaansgelegenheid in L. Op een gegeven moment liet de eigenaresse hem weten dat hem de toegang tot de zaak werd onzegd, omdat zij aanwijzingen had dat hij in drugs handelde dan wel deze gebruikte.

Verzoeker ging op 12 juni 2009 's avonds met zijn zoon naar de betreffende zaak om de eigenaresse om uitleg te vragen. Dit gesprek verliep moeizaam. Op een gegeven moment haalde verzoeker zijn politielegitimatiebewijs te voorschijn. De eigenaresse pakte dit af en stak het in haar broekzak. Verzoeker pakte het bij haar terug.

De eigenaresse vond dat verzoeker hierbij geweld had gebruikt en haar had mishandeld. Op 13 juni 2009 deed zij aangifte tegen verzoeker wegens (eenvoudige) mishandeling.

Verzoekers zoon deed hierop aangifte tegen de eigenaresse van smaad. De eigenaresse deed vervolgens aangifte tegen verzoekers zoon van lasterlijke aanklacht.

De aangifte tegen verzoeker werd ter beoordeling voorgelegd aan de hoofdofficier van justitie te Den Haag. Deze besloot dat het onderzoek naar verzoeker moest worden losgekoppeld van het onderzoek naar diens zoon. De hoofdofficier van justitie wees voor beide zaken een aparte officier van justitie aan. Officier van justitie M. behandelde de zaak tegen verzoeker. Het strafrechtelijk onderzoek naar verzoeker werd uitgevoerd door het Bureau Integriteit en Veiligheid (BIV) van de politie Hollands Midden.

Het Openbaar Ministerie (OM) bood verzoeker en zijn advocaat op 29 maart 2010 tijdens een TOM-zitting (taakstraf Openbaar Ministerie) een transactievoorstel van €300 aan. In eerste instantie weigerde verzoeker dit voorstel. Na overleg met zijn werkgever accepteerde verzoeker uiteindelijk het transactievoorstel.

Op 30 augustus 2010 diende verzoeker een klacht in bij de politie Hollands Midden over de wijze waarop het onderzoek was uitgevoerd. De korpsbeheerder achtte de klacht deels gegrond (wat betreft de lange behandelingsduur) en deels niet gegrond (onder meer voor wat betreft de klacht over de betrouwbaarheid van de letselverklaring en het uitwerken en in het dossier opnemen van verzoekers melding). Deels gaf de korpsbeheerder geen oordeel (ten aanzien van de klacht over vooringenomenheid en het contact opnemen met verzoekers werkgever).

Vervolgens vroeg verzoeker de Nationale ombudsman om een onderzoek in te stellen naar de wijze waarop de politie en het OM het onderzoek hadden uitgevoerd.

Ten aanzien van de houding van het OM en de politie in het onderzoek

Visie verzoeker

Verzoeker begrijpt niet dat het onderzoek uitgevoerd werd door de politie Hollands Midden, gelet op zijn verleden met dat korps en gelet op de bemoeienis van de fungerend hoofdofficier van justitie te Den Haag in deze zaak. Verzoeker merkt op dat hij de betrokken hoofdofficier zelf persoonlijk kent en dat hij met haar heeft samengewerkt toen hij nog teamchef recherche was en zij gebiedsofficier van justitie. De hoofdofficier had zich daarom moeten onthouden van haar bemoeienis in deze zaak en moeten besluiten om de zaak door een andere hoofdofficier van justitie te laten doen. Hij is van mening dat het onderzoek niet objectief is uitgevoerd en dat er steeds gezocht is naar bewijs tegen hem. Volgens hem zijn in het onderzoek niet alle mogelijkheden tot waarheidsvinding benut. Hiermee is zijn belang geschaad. Verzoeker geeft aan dat het doel van zijn klacht is dat de Nationale ombudsman een uitspraak doet over de kwaliteit van het onderzoek en de wijze waarop het OM en de politie het onderzoek hebben uitgevoerd. Klachtbehandeling zou voor hem kunnen leiden tot herstel van vertrouwen. Zijn lange staat van dienst en zijn huidige functie binnen de Politieacademie, maakt dat hij het belangrijk vindt dat de politie integer onderzoek doet en alle mogelijkheden tot waarheidsvinding benut.

Het is volgens verzoeker onjuist te stellen dat door het toewijzen van de zaak aan een officier van justitie verbonden aan de politieregio Haaglanden voldoende waarborgen zijn geschapen voor een integer en volledig onderzoek door de politie Hollands Midden. Verzoeker is van mening dat het OM vooringenomen opdracht heeft gegeven en regie heeft gevoerd over het onderzoek. Verzoekers klacht richt zich op het handelen van de fungerend hoofdofficier van justitie N. en de officier van justitie M. Deze hebben volgens hem onvoldoende aan waarheidsvinding gedaan of de opdracht daartoe gegeven. Er

waren volgens hem genoeg aanknopingspunten tijdens het onderzoek om de politie de opdracht te geven nader onderzoek te doen, zoals bijvoorbeeld naar de authenticiteit van de medische verklaring.

De politie verschuilt zich achter de opdracht van het OM, terwijl de politie zelf verantwoordelijkheid heeft en moet nemen voor de opbouw van een goed dossier, aldus verzoeker. Juist omdat hij een "bijzondere verdachte was" had het volgens hem op de weg van de politie gelegen om extra zorgvuldig te werk te gaan. In plaats hiervan werd de aangeefster al op voorhand geloofd. Hij stelt dat de betrokken politieambtenaren als het ware zijn doorgeslagen in hun streven om het onderzoek zo objectief mogelijk uit te voeren. Er was sprake van een melding gevolgd door een aangifte. De aanname dat hij een strafbaar feit had gepleegd, leidde er volgens hem toe dat er onvolledig onderzoek plaatsvond. Het scenario dat de aangeefster een valse aangifte tegen hem heeft gedaan is volgens hem niet onderzocht.

Verzoeker is verder van mening dat objectiviteit in het onderzoek gewaarborgd had kunnen worden als het OM was ingegaan op het voorstel van zijn werkgever, de Politieacademie, om te helpen bij het onderzoek. De fungerend hoofdofficier van justitie N. had hier echter van begin af aan afwijzend op gereageerd en had verklaard "geen pottenkijkers" te willen, zo bleek uit een e-mail van de politie aan de klachtencommissie van de politie Hollands Midden, aldus verzoeker. Dat zowel het OM als de politie ten aanzien van zijn klachten verwijzen naar de mogelijkheid die voor hem openstond om naar de rechter te gaan, doet volgens hem afbreuk aan zijn klacht. Om hem moverende redenen, waaronder uit loyaliteit vanwege zijn huidige werk, had hij besloten om de zaak niet voor de rechter te brengen. Dit laat volgens hem onverlet dat hij de door hem beklagde gedragingen kan laten toetsen in een klachtenprocedure.

Visie minister

De minister van Veiligheid en Justitie acht de klacht ongegrond. Hij concludeert dat er geen sprake is van een onzorgvuldige of vooringenomen wijze van leiding geven aan het opsporingsonderzoek tegen verzoeker. Ten aanzien van de vraag waarom het onderzoek door het politiekorps Hollands Midden is uitgevoerd ondanks verzoekers bezwaren gelet op zijn (voormalige) nauwe banden met het betreffend korps, liet de minister het volgende weten. Op het moment dat bekend was dat de verdachte een politieambtenaar van politie Hollands Midden was heeft de fungerend hoofdofficier van justitie N. besloten dat er een zogenaamd "intern" strafrechtelijk onderzoek uitgevoerd diende te worden. Dit hield in dat het opsporingsonderzoek werd uitgevoerd door het Bureau Veiligheid en Integriteit (BIV) van de politie Hollands Midden. Dit is een speciaal onderdeel van het korps dat ingezet wordt als er opsporingsonderzoek moet worden verricht naar relatief eenvoudige zaken, waarbij politieambtenaren als verdachte zijn aangemerkt. De minister verwees hierbij naar de Aanwijzing taken en inzet rijksrecherche (2006A005, onder 1 onderdeel B1 en D; zie onder Relevante Stukken). Daarnaast wees de fungerend hoofdofficier van justitie, om de

onafhankelijkheid en integriteit van het onderzoek te waarborgen, een zaaksofficier aan die als officier was verbonden aan de politieregio Haaglanden en niet aan de politieregio Hollands Midden. In eerste instantie was politieambtenaar B. , werkzaam bij het BIV, verantwoordelijk voor de uitvoering van het verzoek. B. had op 9 juli 2009 een gesprek met de aangeefster. Na dit gesprek heeft B. het onderzoek overgedragen aan politieambtenaar S., aangezien B. bekend was met verzoeker en hij van mening was dat een overdracht aan een ander de objectiviteit van het onderzoek ten goede zou komen.

Het OM te Den Haag, alsmede de politie, hadden derhalve voldoende waarborgen gecreëerd voor het uitvoeren van een onafhankelijk en integer onderzoek naar het strafbare feit waarvan verzoeker werd verdacht. Door de inschakeling van het BIV is er gehandeld conform de afgesproken werkwijze in dit soort zaken. Aanwijzingen dat in dit geval had moeten worden afgeweken van de standaard handelwijze ontbreken.

Desgevraagd liet de minister weten dat de zaaksofficier de politie had verzocht een dossier op te maken bestaande uit onder andere de aangifte, verklaringen van de verdachte, getuigenverklaringen, de uitwerking van het 112-dossier en de medische verklaring van de aangeefster. Buiten deze opdrachten had zij de politie geen andere onderzoeksopdrachten verstrekt. De politie heeft conform deze opdrachten gehandeld en de resultaten ter toetsing voorgelegd aan de zaaksofficier. Er is onderzoek gedaan op basis van de stukken die zich in het dossier bevinden. De officier heeft ervoor gekozen om verzoeker een transactie aan te bieden tijdens een TOM-zitting. Zoals gebruikelijk in zaken waarbij een politieambtenaar betrokken is, is dit voorstel aan de fungerend hoofdofficier van justitie voorgelegd. Laatstgenoemde kon zich vinden in dit voorstel. Er had volgens de minister voldoende afstemming plaatsgevonden tussen het OM en de politie.

Ten aanzien van het voorstel tot een combi-onderzoek met de Politieacademie was de fungerend hoofdofficier van mening dat dit geen toegevoegde waarde zou hebben voor het strafrechtelijk onderzoek. Soortgelijke zaken met soortgelijke verdachten worden in beginsel altijd uitgevoerd conform de onder 15. beschreven procedure (BIV en een zaaksofficier werkzaam in een andere regio). De fungerend hoofdofficier van justitie was van mening dat, gelet op het voorgaande, een onderzoek door de Politieacademie geen toegevoegde waarde zou hebben. Het woord "pottenkijkers" heeft de fungerend hoofdofficier van justitie in dit verband nooit gebruikt, aldus de minister. De fungerend hoofdofficier had het verzoek dan ook terecht afgewezen.

Visie korpsbeheerder

Ook de korpsbeheerder acht de klacht ongegrond. Verzoeker had zich door aangeefster zijn politielegitimatiebewijs te tonen kenbaar gemaakt als politieambtenaar. De aangifte tegen hem had als gevolg dat de zaak moest worden voorgelegd aan de hoofdofficier van justitie en dat in diens opdracht het strafrechtelijk onderzoek is gedaan. De korpsbeheerder liet weten dat het een politieambtenaar immers wordt aangerekend als hij als

overheidsdienaar zelf gedrag vertoont dat door die overheid als ernstig norm overschrijdend wordt beschouwd. Eén en ander is volgens hem conform de voorschriften met betrekking tot de politieambtenaar, die verdachte is in een strafrechtelijk onderzoek. Het BIV heeft over de voortgang van de zaak met de zaaksofficier gesproken. Het is uiteindelijk de officier die bepaalt of het onderzoek kwalitatief en kwantitatief voldoende is geweest. Natuurlijk heeft de politie een zekere beleidsruimte om zaken wel/niet te onderzoeken. Daarbij kan echter geen sprake zijn van willekeur en is afstemming met de officier geboden, zeker in een dergelijke situatie. Het verbaast de korpsbeheerder dat verzoeker, die goed op de hoogte is van de justitiële gang van zaken en voor wie volledigheid van het dossier kennelijk een heikel punt is, heeft afgezien van de gang naar de rechter.

Ten aanzien van specifieke klachten over het onderzoek

De medische verklaring

Verzoeker betoogt dat de officier van justitie ondanks zijn verzoeken daartoe, niet aan waarheidsvinding heeft gedaan. Zo heeft zij verzuimd om de politie op te dragen nader onderzoek te doen naar de authenticiteit van de medische verklaring, die door de tegenpartij aan de politie was verstrekt en in het dossier was gevoegd. Volgens verzoeker zijn er genoeg redenen om aan deze verklaring te twijfelen; zo is de verklaring ondertekend door een andere arts dan degene van wie de stempel is, was het bezoek van de tegenpartij aan de dokter op 16 juni 2009, terwijl de medische verklaring 12 augustus 2009 vermeldt en is de zienswijze van de tegenpartij volledig overgenomen; in de medische verklaring wordt gesproken over letsel aan de polsen, terwijl de verbalisanten aangaven dat letsel zichtbaar was op de bovenarmen. Verder beschrijft de verklaring volgens hem meer letsel dan er ooit geweest kon zijn. Verzoeker meent dat deze verklaring nooit tot bewijs had mogen dienen of in ieder geval kritisch bevraagd had moeten worden. Dat het hier om "eenvoudig letsel" ging, maakt dat niet anders volgens verzoeker.

De minister reageerde als volgt. Op 11 augustus 2009 is de aangeefster gevraagd de volgende dag een medische verklaring over te leggen. Kennelijk is zij op 12 augustus 2009 naar de huisarts geweest voor de verklaring. In de medische verklaring staat vermeld dat de aangeefster op 16 juni 2009 naar de huisarts is gegaan. Uit het proces-verbaal van 9 juli 2009 blijkt dat dit overeenkomt met de verklaring die zij hierover heeft afgelegd. De aangeefster geeft in haar verklaring aan dat zij is geholpen door een arts in de praktijk van haar eigen huisarts. De stempel is van de praktijk en is ondertekend door de behandelend arts. Verder geeft de aangeefster aan in haar aangifte van 13 juni 2009 dat zij ook bij haar polsen en bovenarmen is vastgepakt. Dit stemt overeen met de medische verklaring. De zaaksofficier heeft geoordeeld dat het feit dat verbalisanten op 13 augustus 2009 enkel blauwe plekken op de bovenarmen van aangeefster fotografisch hebben vastgelegd en kennelijk geen blauwe plekken op de polsen hebben geconstateerd in dit geval niet leidt tot

de conclusie dat de aangifte en medische verklaring onbetrouwbaar zijn en niet voor bewijs mogen worden gebruikt. Verzoekers stelling dat aangeefster het letsel op andere wijze heeft opgelopen, achtte de zaaksofficier niet aannemelijk.

Het OM moet beoordelen of het bewijsmateriaal betrouwbaar is om te komen tot een wettige en overtuigende bewezenverklaring, aldus de minister. Daarbij wordt het tijdstip waarop de aangever naar een arts gaat meegewogen bij beantwoording van de vraag of buiten gerede twijfel kan worden vastgesteld dat het door de arts geconstateerde letsel is veroorzaakt door de verdachte of niet. Ook wordt gekeken of er inconsistenties zitten tussen de verschillende bewijsmiddelen die betrekking hebben op het letsel, zoals in deze zaak deels het geval was. In het algemeen zal het Openbaar Ministerie nader medisch onderzoek verrichten als er concrete aanwijzingen zijn dat het onderzoek onvolledig of onjuist is uitgevoerd en nader onderzoek belastend of ontlastend bewijsmateriaal kan opleveren. In deze zaak is hier volgens de minister geen sprake van. De zaaksofficier had dan ook terecht geoordeeld dat de medische verklaring, aangifte en foto's als betrouwbare bewijsmiddelen konden worden gebruikt voor een bewezenverklaring.

Verzoeker geeft aan dat de inhoud en authenticiteit van de medische verklaring van essentieel belang zijn in het kader van de waarheidsvinding. Immers, de aangeefster had hem beschuldigd van mishandeling, terwijl hij zelf had aangegeven dat niet te hebben gedaan. Ten aanzien van de opmerking van de minister dat de verbalisanten op 13 augustus 2009 het letsel fotografisch hadden vastgelegd, geeft verzoeker aan het onbestaanbaar te achten dat eenvoudig letsel dat op 12 juni 2009 door hem zou zijn aangebracht, op 13 augustus 2009 nog duidelijk zichtbaar en fotografeerbaar was. De conclusie van de minister dat er geen sprake van was dat nader onderzoek belastend of ontlastend bewijsmateriaal had kunnen opleveren, deelt verzoeker niet. Wat was er op tegen om de zienswijze van hem en zijn advocaat te volgen en wel nader onderzoek in te stellen naar de medische verklaring?

Betrouwbaarheid aangeefster

Volgens verzoeker is tijdens het onderzoek al het bewijs tegen hem als verdachte, enkel voortgekomen uit de verklaring van de aangeefster. Daarom had hij het Openbaar Ministerie een viertal verzoeken gedaan die betrekking hadden op de betrouwbaarheid van de aangeefster. Deze verzoeken zijn zonder motivering niet uitgevoerd, aldus verzoeker.

De minister liet weten dat de zaaksofficier van justitie op haar verzoek op 23 november 2009 de registraties had ontvangen uit het Bedrijfs Processen Systeem over eerdere incidenten waarbij de aangeefster betrokken was. Deze zaken zijn door de zaaksofficier niet gevoegd bij het dossier, nu deze volgens haar niet relevant waren voor de beoordeling van deze zaak.

Geen hoor en wederhoor

Verzoeker stelt dat zowel de aangeefster als hijzelf niet geconfronteerd zijn met elkaars verklaringen en ook niet met die van zijn zoon, nu deze ontbraken in elkaars dossier. Verzoeker stelt verder dat de betrokken politieambtenaren die hem het verhoor afnamen hem niet vertelden wat hem feitelijk werd verweten, dat zij hem niet hadden verteld dat de aangeefster had aangegeven dat zij verwondingen aan haar arm had, dat zij bedreigd en door elkaar geschud zou zijn en dat zijn zoon hem had geroepen te stoppen.

De minister liet weten dat naar aanleiding van de aangifte meerdere getuigen zijn gehoord. In beginsel worden aangevers alleen opnieuw gehoord als er onduidelijkheden zijn die door een nadere verklaring van de aangever dienen te worden opgehelderd. Hoor en wederhoor is een fundamenteel beginsel van een behoorlijke procesorde. Het houdt in dat een verdachte de mogelijkheid moet worden geboden zijn zienswijze naar voren te brengen. De minister is van mening dat verzoeker deze mogelijkheid voldoende heeft gekregen. Daarnaast is hij diverse keren op de mogelijkheid gewezen de rechtbank te verzoeken de getuigen inclusief aangeefster, te horen. Het feit dat verzoeker hiervan geen gebruik heeft gemaakt heeft, kan niet de officier worden tegengeworpen. Het beginsel van hoor en wederhoor is dan ook correct toegepast, aldus de minister.

De korpsbeheerder liet weten dat de politieambtenaren niet verplicht zijn een verdachte letterlijk de inhoud van een tegen hem gerichte aangifte mee te delen. Mocht verzoeker van oordeel zijn dat hem hiermee zijn rechten als verdachte, waaronder het recht op inzage in de processtukken, zouden zijn onthouden, dan had hij dit kenbaar kunnen en moeten maken bij de officier van justitie.

Ontbreken transcriptie melding verzoeker

Volgens verzoeker is in het dossier een transcriptie te vinden van de melding van aangeefster, maar ontbreekt zijn melding van het telefonisch contact dat hij die avond met de politie had.

De minister berichtte als volgt. De 112-melding van de aangeefster is op verzoek van de zaaksofficier uitgewerkt en opgenomen in het proces-verbaal. Verzoeker heeft op het moment dat hij als verdachte in de zaak werd gehoord een door hem op ambtsbelofte opgemaakt proces-verbaal overgelegd aan de politie ter voeging in het dossier. Hierin geeft hij aan dat hij op 12 juni 2009 de teleservice van de politie Hollands Midden heeft gebeld om te controleren of er een surveillanceauto onderweg was. Daarna had hij gevraagd te worden doorverbonden met de meldkamer als collega. De telefoniste weigerde dit. De minister stelt vast dat de uitwerking van de melding van de aangeefster inderdaad wel is toegevoegd aan het dossier en de uitwerking van verzoekers melding niet. Gelet op de inhoud van het proces-verbaal opgemaakt door verzoeker heeft de zaaksofficier van justitie terecht geoordeeld dat een uitwerking van verzoekers melding geen meerwaarde zou hebben voor de beoordeling van de strafzaak tegen verzoeker. Er is door verzoeker niet aangevoerd dat dit gesprek voor hem ontlastend bewijs zou bevatten.

Andere aanwijzingen dat dit het geval zou zijn, ontbreken, aldus de minister.

Verzoeker geeft hierop aan dat hij zijn proces-verbaal van bevindingen, waarnaar de minister verwijst, pas op 9 september 2009 aan de politie heeft kunnen afgeven. Pas na deze datum zou de afweging gemaakt kunnen zijn dat een transcriptie van zijn melding niet nodig was. Op de meldkamer van de politie worden opgenomen gesprekken slechts enkele dagen bewaard. Na 9 september kon er dus geen sprake zijn van een serieuze afweging, omdat het gesprek niet meer beschikbaar was, aldus verzoeker. Zelf kwam hij er pas in maart 2010 achter dat zijn melding niet was uitgewerkt, toen hij een kopie van het dossier inzag.

Niet voegen in dossier van getuigenverklaringen

Verzoeker bevreemdt het dat de verklaringen van twee door hem opgegeven getuigen niet in het dossier zijn gevoegd.

De korpsbeheerder liet weten dat de door verzoeker bedoelde getuigen zijn gehoord door de politie in het kader van het strafrechtelijk onderzoek tegen zijn zoon. De verklaringen zijn in dat betreffende dossier gevoegd en naar het parket te Den Haag gestuurd.

Volgens verzoeker doet het feit dat de verklaringen wel in een ander dossier zijn gevoegd, niet ter zake. De inhoud van de verklaringen kon nu immers geen rol spelen in de beoordeling van zijn casus. Het blijft voor hem vreemd dat de getuigenverklaringen niet in zijn dossier zijn opgenomen.

T(ransactie) O(openbaar) M(inisterie) zitting

Verzoeker geeft aan dat zijn indruk van vooringenomenheid tijdens de TOMzitting op 29 maart 2009 alleen maar werd bevestigd. Hij was hier samen met zijn advocaat, die dezelfde mening was toegedaan. Op de zitting bood de officier van justitie hem een transactie aan van €300. Zijn advocaat voerde onder meer aan dat niet alle getuigen waren gehoord en dat het dossier niet compleet was. De officier gaf aan dat er geen verdedigingsbelang was om de getuigen te laten horen nu deze de mishandeling niet hadden waargenomen. Het stond verzoeker volgens haar vrij om de rechtbank te verzoeken de getuigen te horen. Volgens verzoeker was er voor hem en zijn advocaat geen ruimte om iets in te brengen, nam de officier niet serieus notie van zijn verzoeken tot nader onderzoek en verwees de zaaksofficier van justitie M. telkens naar de beslissing van de fungerend hoofdofficier van justitie N. Aanvankelijk accepteerde verzoeker de transactie niet, later in overleg met zijn werkgever wel. Verzoeker geeft aan niet te weten waarom hem een transactievoorstel is aangeboden.

Desgevraagd liet de minister weten dat conform de daarvoor geldende richtlijnen is besloten verzoeker een transactie aan te bieden. Voorwaarde voor het aanbieden van een transactie is dat het moet gaan om een zaak waarin het Openbaar Ministerie van mening is

dat de zaak vanuit feitelijk en juridisch oogpunt zou kunnen leiden tot een succesvolle vervolging. De minister gaf aan dat het van belang was te vermelden dat zaken waarin volgens richtlijnen een verdachte in aanmerking komt voor een transactie, het Openbaar Ministerie op grond van het vertrouwensbeginsel in beginsel verplicht is deze aan te bieden aan verdachte. Indien in een dergelijk geval zou worden overgegaan tot vervolging, zou dit kunnen leiden tot niet-ontvankelijkheid van het Openbaar Ministerie. De zaaksofficier had dan ook conform de geldende richtlijnen de transactie aangeboden, aldus de minister.

Relevante stukken

De minister stuurde een kopie van het strafdossier. Hierin was onder meer opgenomen een verslag van de TOM-zitting, het proces-verbaal van bevindingen van de 112-melding, het proces-verbaal waarneming, foto's van het letsel, processen-verbaal van aangifte en verhoor van verzoeker, processen-verbaal van diverse getuigen, een situatietekening en foto's van de betreffende horecagelegenheid, de verwijfsbrief van de huisarts en een eigen verklaring van verzoeker.

De brief van de fungerend hoofdofficier van justitie van 7 juni 2011 vermeldt het volgende, voor zover van belang:

"De zaaksofficier M. heeft de politie Hollands Midden (BIV) destijds verzocht een dossier op te maken, bestaande uit onder andere de aangifte, verklaringen van verdachte, getuigenverklaringen, uitwerking van de 112-melding en een medische verklaring van de aangeefster. Buiten deze opdracht heeft zij geen andere onderzoeksoopdrachten aan de politie verstrekt."

De korpsbeheerder stuurde met zijn reactie een brochure mee bedoeld als informatie voor de politieambtenaar als verdachte in een strafrechtelijk onderzoek. Voor zover van belang vermeldt deze het volgende:

"Naar aanleiding van de inzetcriteria kan de fungerend hoofdofficier van justitie beslissen of de Rijksrecherche, interne onderzoekers van een ander korps of van Hollands Midden het onderzoek verrichten. Een combi-onderzoek van intern onderzoekers en Rijksrecherche behoort tot deze mogelijkheden. (...) Een strafrechtelijk onderzoek wordt altijd in opdracht gedaan van de fungerend hoofdofficier van justitie. Door interne onderzoekers wordt nooit een onderzoek uit eigen beweging ingesteld. Het onderzoek wordt objectief gedaan en is alleen gericht op waarheidsvinding. Dit betekent tevens dat, wanneer de aantijging vals blijkt te zijn, het onderzoek zich richt op het aantonen van de onschuld van de collega."

De Aanwijzing taken en inzet rijksrecherche 2006A005, onder 1 onderdeel B1 en D, vermeldt het volgende, voor zover van belang:

"(...) B. Mogelijke Rijksrecherche-zaken. Overige verdenkingen van misdrijven gepleegd door: opsporingsambtenaren, functionarissen werkzaam bij het openbaar ministerie, functionarissen werkzaam bij een met rechtspraak belaste instantie, en politieke en bestuurlijke ambtsdragers. (..)

D. De CCR moet niet alleen worden benaderd voor de gevallen waarin inzet van de Rijksrecherche wordt verlangd. De CCR dient ook te worden geïnformeerd over (mogelijke) strafbare feiten die de integriteit van het overheidsfunctioneren kunnen raken en waarnaar onderzoek wordt gedaan door een andere opsporingsinstantie dan de rijksrecherche. Meer concreet betekent dit dat aan de CCR moeten worden gemeld: alle (verdenkingen van) misdrijven, gepleegd door ambtenaren, die ter kennis komen van het eerstelijns OM. Hieronder vallen dus in elk geval alle (mogelijke) strafbare feiten gepleegd door opsporingsambtenaren (en die in de praktijk worden onderzocht door een Bureau Interne Onderzoeken²); (...) ".

Beoordeling

Voor verzoeker, een ervaren leidinggevende politieambtenaar die bij de Politieacademie een functie als opleider vervult, was het een zeer ingrijpende ervaring om te worden geconfronteerd met een beschuldiging van mishandeling in de privésfeer. Verzoeker was in de fout gegaan toen hij zijn politielegitimatiebewijs liet zien in het gesprek met de eigenaresse van een uitgaansgelegenheid die zijn zoon van drugshandel had beschuldigd. De Nationale ombudsman laat in het midden wat er is gebeurd toen zij hem zijn politielegitimatiebewijs niet wilde teruggeven. Feit is dat zij aangifte van mishandeling heeft gedaan en dat verzoeker om hem moverende redenen verdere vervolging heeft willen voorkomen door het transactievoorstel te betalen. Verzoeker klaagt nu bij de ombudsman dat het strafrechtelijk onderzoek door de politie en het Openbaar Ministerie niet op objectieve wijze heeft plaatsgevonden.

Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat de overheid zich onpartijdig opstelt en zonder vooroordelen handelt. Dit houdt ook in dat de overheid zich actief opstelt om iedere schijn van partijdigheid of van een vooropgezette mening te voorkomen. Als het gaat om de strafvervolging van een politieambtenaar luistert dit heel nauw; enerzijds zullen politie en justitie ervoor moeten waken dat niet de indruk ontstaat van vooringenomenheid in het voordeel van de politieambtenaar, anderzijds moet ervoor worden gewaakt dat het streven naar objectiviteit niet doorslaat naar vooringenomenheid ten nadele van de politieambtenaar.

Verzoeker vindt het onverteerbaar dat het onderzoek naar waarheidsvinding niet zorgvuldig en objectief is verlopen. Hij heeft het gevoel dat het streven van politie en justitie naar een objectieve behandeling van de aangifte tegen hem is doorgeslagen in zijn nadeel: het is duidelijk dat verzoeker het strafrechtelijk onderzoek als partijdig heeft ervaren. De vraag is of dat terecht is.

Van het Openbaar Ministerie en de politie mag worden verwacht dat zowel de aangeefster als de verdachte onpartijdig en niet vooringenomen worden benaderd en dat bij één van hen niet de indruk wordt gewekt dat naar de één meer wordt geluisterd dan naar de ander, of dat de één de indruk heeft geen gehoor te vinden.

Het gevoel van partijdigheid begint bij verzoeker al bij de keuze van het korps voor het onderzoek. Het onderzoek is verricht door BIV van het politiekorps Hollands Midden, het korps waar hij een leidinggevende functie heeft vervuld. Op het moment dat het onderzoek van start ging, heeft verzoeker al zijn zorgen hierover geuit, maar hiermee werd naar zijn mening veel te weinig gedaan. De minister stelt zich echter op het standpunt dat dit conform de procedures is gegaan en dat de combinatie van de politie Hollands Midden met een zaaksofficier uit een andere regio voldoende waarborgen geeft voor een onafhankelijk onderzoek.

De Nationale ombudsman stelt vast dat de door het Openbaar Ministerie gekozen aanpak niet in strijd is met de interne voorschriften, in het bijzonder de Aanwijzing taken en inzet rijksrecherche. Mishandeling in de privésfeer door een politieambtenaar is volgens die Aanwijzing in beginsel geen zaak die door de Rijksrecherche onderzocht moet worden. Gelet op de hoogte van het transactiebedrag (€ 300) ging het immers om een relatief gering feit. Hoewel de Nationale ombudsman zich kan voorstellen dat het voor verzoeker niet prettig was dat het onderzoek werd verricht door medewerkers van het BIV van het korps waar hij zelf als leidinggevende werkzaam was geweest, valt niet in te zien waarom de gekozen werkwijze geen garantie zou bieden voor een objectieve benadering. Het is juist een taak van medewerkers van een BIV om strafrechtelijk onderzoek te doen naar medewerkers van het eigen korps. Aangenomen mag worden dat zij uit hoofde van hun functie de professionaliteit bezitten om een dergelijk onderzoek met voldoende objectiviteit te verrichten. In de onderhavige zaak heeft een van de medewerkers van BIV (de heer B.) hiervan blijk gegeven door het onderzoek over te dragen aan een collega omdat hij verzoeker persoonlijk kende. De Nationale ombudsman is van oordeel dat door verzoeker geen bijzondere omstandigheden zijn aangevoerd die het nodig maakten van de normale procedure af te wijken. Dat het strafrechtelijk onderzoek op verzoeker een grote impact had, gelet op zijn voorbeeldfunctie bij de Politieacademie, kan de ombudsman zich voorstellen, maar dat vormde op zichzelf geen reden om af te wijken van de normale procedure. In ieder geval valt niet in te zien waarom het de objectiviteit van het onderzoek ten goede zou zijn gekomen, indien – zoals verzoeker voorstelde – zijn huidige werkgever, de Politieacademie, bij het onderzoek betrokken zou zijn. Integendeel, dit zou bij de aangeefster juist vragen hebben kunnen oproepen naar de objectiviteit van het onderzoek. Het feit dat de omstandigheid dat verzoeker een lange tijd als leidinggevende in het korps Hollands Midden heeft gewerkt, geen enkele rol heeft gespeeld bij de keuze van werkwijze – althans zo is niet gebleken uit het onderzoek -, roept bij de Nationale ombudsman wel vraagtekens op nu uit de door de korpsbeheerder gestuurde informatie blijkt dat er ook gekozen kan worden voor een combi-onderzoek met interne onderzoekers van een ander

korps of de Rijksrecherche. Al met al acht de Nationale ombudsman de keuze van het Openbaar Ministerie om het onderzoek te doen uitvoeren door het BIV van het korps Hollands-Midden onder supervisie van een officier van justitie uit een andere regio vanuit een oogpunt van onpartijdigheid echter verdedigbaar.

Verzoeker is verder van mening dat diverse beslissingen in het onderzoek in zijn nadeel zijn genomen, hetgeen zijn gevoel van partijdigheid heeft versterkt. De Nationale ombudsman is echter van oordeel dat de minister voor al die beslissingen een plausible verklaring heeft gegeven. De minister heeft in zijn reactie op het onderzoek afdoende gemotiveerd waarom de officier van justitie de medische verklaring voldoende betrouwbaar achtte (zie hiervoor onder 20 en 21). Tevens kan de minister worden gevolgd in zijn standpunt dat de officier van justitie gegevens die noch in belastende noch in ontlastende zin relevant waren voor de strafzaak tegen verzoeker niet in het strafdossier hoefde te voegen. Ten aanzien van de in de zaak van verzoekers zoon afgelegde getuigenverklaringen heeft verzoeker niet aangegeven waarom deze getuigenverklaringen ontlastend voor hem zouden zijn. Hetzelfde geldt voor de transcriptie van het door verzoeker gevoerde gesprek met de meldkamer en de registraties in BPS van eerdere incidenten rond de aangeefster. Verzoeker heeft niet aannemelijk gemaakt waarom het in ontlastende zin van belang zou zijn geweest om deze stukken in zijn strafdossier te voegen. Hoewel het voegen van verzoekers melding en de verklaringen van de door hem aangedragen getuigen weliswaar ten goede was gekomen aan het gevoel van objectiviteit over het onderzoek mede gelet op de positie van "bijzondere verdachte" van verzoeker, kan mede gelet op de verklaringen van de minister voor de beslissingen van de officier en gezien de beleidsvrijheid van de officier van justitie bij het inrichten van het onderzoek, niet gezegd worden dat hier sprake is geweest van vooringenomenheid.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

Conclusie

De klacht over het Openbaar Ministerie te Den Haag en de beheerder van de politie Hollands Midden is niet gegrond.